

Dossier d'activitats

Recomanada a partir de 6 anys



Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat



Índex

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

- Un viatge a través de la imaginació
- El dol com a llavor de la creativitat
- El poder de la natura

2

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

7

Glossari

12

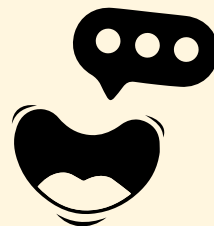
Què hem après?

13

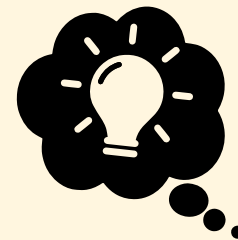
Per saber-ne més

14

Les activitats que proposa aquest dossier són:



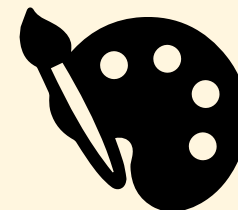
per debatre en grup



per reflexionar



per a fer recerca i investigació



per desenvolupar la creativitat artística

Sinopsi

Juliette i Carme, de 4 i 8 anys, són dues intrèpides germanes que, durant un moment d'avorriment, descobreixen un passatge secret que les condueix al món del seu llibre preferit, *El Regne dels Vents*. Transformades en gates, les nenes són empresonades i separades l'una de l'altra. Les nostres heroïnes hauran de fer gala de coratge i audàcia per retrobar-se i tornar al món real. Amb l'ajuda de la cantant Selma s'enfrontaran amb Sirocco, el terrible mag, mestre dels vents i les tempestes... Serà tan aterridor com suggereixen els llibres?

Sirocco i el Regne dels Vents

Títol original: *Sirocco et le royaume des courants d'air*

Direcció: Benoît Chieux

País: França i Bèlgica

Any: 2023

Durada: 80 min.

Què treballem?



Un viatge a través de la imaginació

La pel·lícula de Benoît Chieux no s'ajusta a les convencions d'un relat iniciàtic en què l'heroïna, en aquest cas, les heroïnes, es descobreixen a si mateixes, sinó que *Sirocco* i el *Regne dels Vents* és un viatge, amb els imprevistos i oportunitats característics de la vida. L'inici del film fa una clara al·lusió a *Alícia al país de les meravelles*: la Juliette i la Carme viatgen a un món imaginari saltant dins d'una de les caselles de la xarranca que dibuixa una joguina màgica que ha sortit d'entre les pàgines del llibre *El Regne dels Vents*. Tal com en l'obra de Lewis Carrol, quan les dues germanes entren en aquest món imaginari creat per l'Agnès, l'amiga escriptora de la mare, experimenten un canvi físic: es converteixen en gates.

Tot i la metamorfosi, la Carme i la Juliette es comporten en tot moment com les nenes que són i no desenvolupen cap superpoder. Per poder superar tots els obstacles amb els quals topen al llarg del seu viatge requeriran l'ajuda d'alguns dels personatges, especialment de la Selma. Les aventures que viuen les protagonistes no són ambicioses i l'acció no es produeix a través de grans efectes especials, sinó que l'originalitat del film rau en la força visual i sonora de l'univers del *Regne dels Vents*: poètic, oníric i ple de detalls sorprenents.



El dol com a llavor de la creativitat

L'aventura imaginària de la Carme i de la Juliette les porta fins al Regne dels Vents i les ajuda a entendre el misteri de la desaparició de la Selma, la germana difunta de l'Agnès. Al món imaginari, la Selma ha pres forma d'ocell i és cantant; en el món real era científica i viatjava buscant tempestes per estudiar-les. En un dels seus viatges va morir i la seva feina va inspirar l'Agnès per crear *El Regne dels Vents*, on la Selma està rodejada d'aire i de la qual destaca la seva veu, que travessa la frontera dels dos mons. L'escriptura i la invenció de la història d'*El Regne dels Vents* són per a l'Agnès una manera de trobar consol a la seva tristesa i de mantenir viva la memòria de la seva germana.

Així doncs, el film mostra una manera d'afrontar el dol, d'acceptar la pèrdua de la presència d'una persona estimada i de tornar-la a sentir a prop. També evidencia que la tristesa, el buit que sent l'Agnès, és un sentiment que l'acompanyarà per sempre més, però a través de l'escriptura aconsegueix fer present la Selma. Cal destacar que les imatges relacionades amb el dol i la mort que presenta la pel·lícula són boniques i contribueixen a normalitzar o naturalitzar aquesta etapa de la vida.

El poder de la natura

Siroco (*xaloc*, en català) és el nom del vent càlid i sec provinent del sud-est; bufa al sud d'Europa i té el seu origen al Sàhara. A la pel·lícula, Sirocco és el mag, el mestre dels vents i les tempestes, que és temut pels habitants del Regne dels Vents. Diuen que provoca tempestes, però en realitat, el que fa és empresonar-les al seu palau per protegir el regne. Aquest personatge crearà diverses tensions dramàtiques al llarg de la pel·lícula i malgrat això, un aspecte interessant del film és que desarticula l'imaginari del malvat perquè descobrim que Sirocco no és dolent, sinó que a moments té dificultats per gestionar les emocions que sent.

Quan té una emoció massa forta, se li accelera el cor i es desferma la tempesta. Aquest personatge ens mostra el poder i la impredictibilitat de la natura quan es desferma, en el seu vessant destructor: tempestes, fortes ventades, etc. Al film es tracta específicament l'element natural de l'aire, però es pot fer extensible a la resta d'elements clàssics: aigua (inundacions, tsunamis...), foc (incendis, erupcions volcàniques...) i terra (terratrèmols). En contraposició a la força desmesurada que pot tenir la natura, Sirocco també encarna la idea de l'esforç que els éssers humans hem fet al llarg dels segles per domesticar-la, per poder habitar-la i per treure'n els recursos que necessitem per viure.



Abans de veure la pel·lícula...



Les pel·lícules d'aventures

*Infantil – Cicle inicial –
Cicle mitjà – Cicle superior*

Conjuntament, citar el títol de pel·lícules en què els personatges protagonistes fan un viatge. Anotar a la pissarra el títol de totes aquestes pel·lícules i preguntar alguns detalls sobre el record que els infants tenen dels viatges que fan els personatges: a on viatgen, com ho fan, per quin motiu, etc. També es pot preguntar si són pel·lícules d'animació o no.

15 minuts



Representar allò que és invisible

Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

A *Sirocco i el Regne dels Vents*, Benoît Chieux es proposa fer visible el vent, que surt representat al film de formes diferents. De quines maneres creieu que deu sortir representat el vent a la pel·lícula? Com ho faríeu vosaltres si haguéssiu de representar el vent en un film? I l'aire?

15 minuts





60 minuts

El Regne dels Vents

Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

L'alumnat es dividirà en tres grups. Cada grup ha d'investigar sobre un d'aquests temes i ha de respondre les preguntes següents:

Grup 1 → Tempestes

- ▶ Com es forma una tempesta?
- ▶ Quins tipus de tempestes hi ha?
- ▶ Quines conseqüències poden tenir les tempestes per a nosaltres?
- ▶ Quines catàstrofes naturals relacionades amb tempestes recordeu que hagin passat en els darrers anys?

Grup 2 → Núvols

- ▶ Com es formen els núvols?
 - ▶ Quines tipologies de núvols existeixen?
 - ▶ Quina informació de la previsió del temps ens donen els diferents tipus de núvols?
- A la zona on viviu heu observat quins núvols es formen habitualment? Quan s'acostumen a formar?

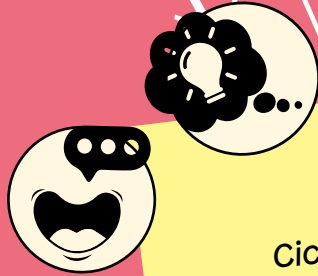
Grup 3 → Mitjans de transport

- ▶ Quins éssers vius o elements del medi natural se serveixen de l'aire per desplaçar-se?
- ▶ Les habitants per excel·lència de l'aire són les aus: com funcionen les seves ales?, per què algunes aus volen en solitari i altres conjuntament, en formació?
- ▶ Quins mitjans de transport ha inventat l'ésser humà al llarg de la història per viatjar a través de l'aire?
- ▶ Un cop els infants hagin recopilat tota la informació, compartiran la seva recerca amb la resta. Per fer-ho, poden explicar tant el procés de cerca (com s'han organitzat i on han trobat la informació) com les conclusions a les quals han arribat i que els han permès respondre les preguntes.

Sabies que...?

El punt de partida de Sirocco i el Regne dels Vents va ser una sèrie d'il·lustracions que el director del film havia fet. A un d'aquests dibuixos hi apareixen dos infants agafant-se a un molí en marxa que gira amb molta força i que està empès per un vent molt violent que bufa des de terra. L'estil d'aquests dibuixos ja s'assembla al del film.

Després de veure la pel·lícula...



30 minuts

Buf, quin avorriment!

Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

Si la Carme i la Juliette viatgen al Regne dels Vents és gràcies a dues circumstàncies: per una banda, gràcies a la imaginació de l'Agnès, que és l'autora del llibre Sirocco i el Regne dels Vents i, per altra banda, gràcies a l'avorriment, que és un requisit indispensable per estimular la creativitat i la fantasia, per inventar-se algun joc, passatemps, entreteniment, etc. De fet, l'aventura d'aquesta pel·lícula comença amb la Juliette ben avorrida a casa de l'Agnès...

Es proposa plantejar una conversa al voltant de l'avorriment a partir de les preguntes següents:

- Us avorriu sovint? O no us acostuma a passar?
- Us agrada l'avorriment? Com us sentiu quan us avorriu?

Un cop s'hagi conversat conjuntament sobre l'avorriment, proposem als infants que escriguin en un paperet alguna cosa que fan per deixar-se d'avorrir (per exemple: llegir, pintar, jugar amb un/a germà/ana, anar al parc, mirar una pel·lícula...).

Després, recollirem tots els paperets i els repartirem aleatòriament. Cadascú llegirà l'acció que es descriu al paperet. La persona docent anirà anotant totes les accions a la pissarra distingint aquelles que es poden fer de manera solitària i aquelles que requereixen de companyia. D'aquesta manera, podrem descobrir coses que els/les companys/es fan per sortir d'aquest estat que ens pot incomodar, que és l'avorriment.

Finalment, es pot observar de manera conjunta quines alternatives i propostes han sorgit: si n'han sortit moltes i variades o si més aviat tothom fa el mateix per deixar-se d'avorrir; si algú ha descobert alguna idea nova o no; si l'avorriment es viu diferent si s'és fill/a únic/a o no, si es té un animal de companyia o no, etc.



45 minuts

La il·lusió del moviment

Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

Cada infant farà un *flipbook* o foliscopi (trobareu la seva definició a l'apartat del Glossari.).

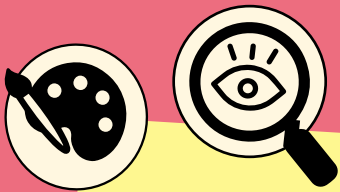
Individualment, cadascú parteix dues cartolines DIN-A4 en quatre parts per fer 12 cartolines DIN-A6, en les quals s'hi han de fer 12 dibuixos senzills, que no siguin molt complexos, i que variïn gradualment i subtilment d'una pàgina a l'altra. Idealment, s'hauria de proporcionar a l'alumnat una finestra o alguna taula transparent il·luminada perquè puguin calcar les il·lustracions, ja que d'una pàgina a l'altra s'han d'assemblar molt perquè l'efecte visual funcioni.

Es proposen dues temàtiques per crear el foliscopi:

- 1) il·lustrar la formació i el desencadenament d'una tempesta
- 2) mostrar el moviment d'algun ésser fantàstic (a l'estil dels cocodrils voladors, per exemple)

Un cop cadascú tingui les 12 pàgines il·lustrades, s'hauran d'unir amb una grapa que permeti passar les pàgines ràpidament amb el dit polze i veure'n el resultat. Us facilitem l'enllaç d'un tutorial per crear un foliscopi, perquè us sigui d'ajuda!





45 minuts

Sota el bressol del vent

Infantil – Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

Al llarg del film es pot observar com el director de la pel·lícula ha tingut presents els artistes Alexander Calder i Joan Miró per crear una part de l'univers del film. Dividits en grups d'entre 4 i 5, l'alumnat ha de cercar informació sobre les escultures cinètiques d'Alexander Calder i l'obra de Joan Miró. L'objectiu és que descobreixin l'univers artístic d'aquests dos artistes: les formes i la paleta de colors que empraven.

A continuació, cada grup crearà un mòbil (objecte de decoració compost d'elements units per fils que es mou sota l'impuls de l'aire) fet de figures geomètriques penjants, inspirades en les escultures d'Alexander Calder i els dibuixos de Joan Miró.

Per a les peces o figures, es recomana utilitzar cartó, que els infants poden retallar de la forma que triïn. Per acolorir-les, es poden emprar retoladors, pintura al tremp o fulls de colors enganxats. Com a element de suport es pot fer servir una branca o un pal de fusta i per unir les peces amb l'estructura de suport, canya de pescar.

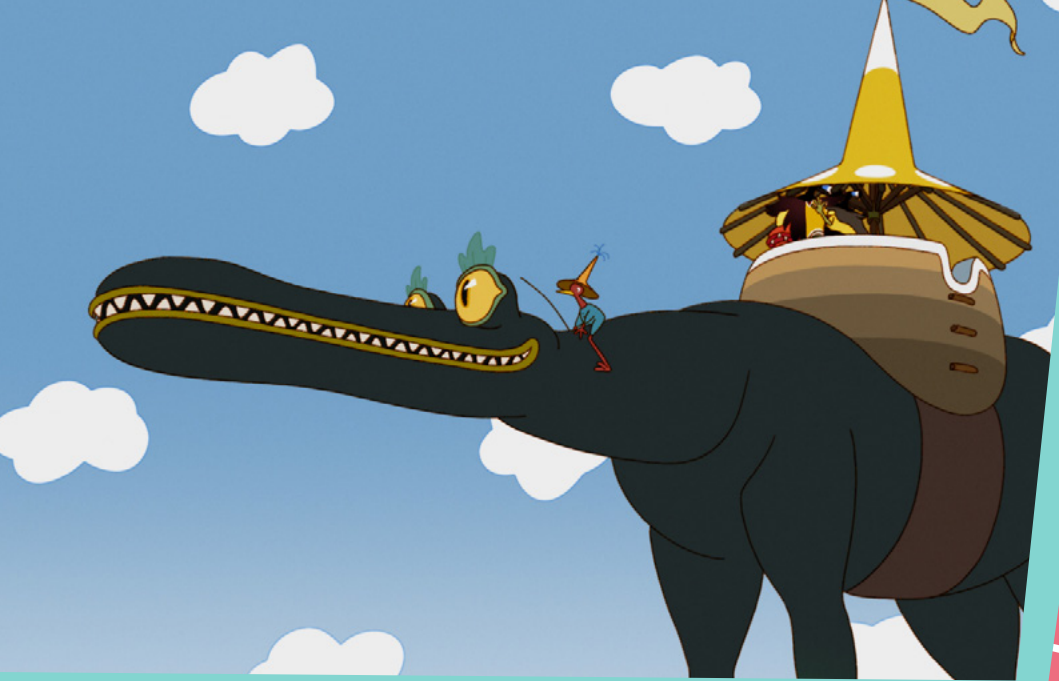
Cal tenir en compte que les peces han d'estar col·locades a diferents alçades perquè no topin entre elles i perquè visualment quedi més estètic. Si es vol que el mòbil emeti so amb l'impuls de l'aire, en una de les figures o penjant directament de l'estructura de suport es pot col·locar una campaneta.

Material necessari

- ▶ caps de cartó
- ▶ tisores o cùter
- ▶ retoladors, pintura al tremp o fulls de colors enganxats
- ▶ branques o pals de fusta
- ▶ fil de pescar
- ▶ campanetes

Sabies que...?

Benoît Chieux reconeix la influència que han tingut en la seva manera d'enfocar l'animació, directors com Isao Takahata i Hayao Miyazaki. També han estat molt importants per a ell les creacions del director i artista gràfic Paul Driessen i de Paul Grimatu, de qui destaca el film *El rei i l'ocell*. És important que reconeguem les persones que ens inspiren i que contribueixen a construir els nostres imaginaris i el nostre pensament, citar-les i no invisibilitzar-les, perquè les idees i la creació tenen un context i una tradició cultural a la qual estem immersos/es; a ningú li neixen les idees del no-res.



30 minuts

Una qüestió de consentiment

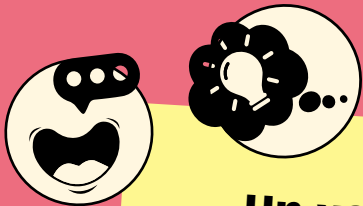
Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

L'alcalde del poble és un personatge que es comporta de forma grollera i irrespectuosa, que resulta antipàtic, especialment quan prova de seduir la Selma de manera desesperada i quan se li fica al cap casar la Carme amb el seu fill a la força. Es proposa tornar a visionar les escenes on es presenten les situacions que s'exposen a continuació:

- L'alcalde pretén regalar la Juliette-gata, que manté capturada dins d'una gàbia, a la Selma per mostrar-li la seva admiració. Quan obre la gàbia, la Juliette es posa a córrer, s'amaga i ataca l'alcalde. La Selma, veient la situació, diu: "Em sembla que el seu regal no vol ser regalat". (minut 26:20)
- La Carme és traslladada en contra de la seva voluntat a l'illa dels Casaments per casar-se amb el fill de l'alcalde. A mig camí ella crida: "No es pot forçar una nena a casar-se", "No m'hi casaré mai amb tu". (minut 33:15)

Després del segon visionat, plantejar un debat al voltant del consentiment. Un possible punt de partida són les preguntes següents:

- Què significa que algú consent una cosa?
- Com podeu expressar que no voleu fer una cosa o que una cosa que està passant no us està agradant?
- Com podem saber si a una altra persona li ve de gust fer una cosa que li proposem? De quines maneres podem confirmar que li ve de gust fer aquesta cosa?
- Com us sentiríeu si algú us obliga a fer una cosa que no voleu o us amenaça perquè la feu?
- Com creieu que se senten la Juliette i la Carme en aquestes dues situacions?
- Què en penseu del comportament de l'alcalde? I de la reacció de la Selma?



40 minuts

Un vendaval d'emocions intenses

Cicle inicial – Cicle mitjà – Cicle superior

Al film veiem que a Sirocco li costa controlar les emocions que sent: quan té una emoció forta, se li accelera el cor i la tempesta es desferma. Es proposa portar a terme una activitat relacionada amb les emocions. Per fer-ho, caldrà preparar uns paperets amb els noms d'aquestes emocions o estats d'ànim (una per paperet): **tristesa / solitud / gelosia / por / ira / nerviosisme / tranquil·litat / avorriment / alegria / satisfacció / vergonya / eufòria**

L'alumnat s'organitza per parelles i demanem que cada parella respongui a les preguntes següents:

- ▶ Com definiríeu l'emoció o l'estat d'ànim que us ha tocat?
- ▶ L'heu experimentat alguna vegada?
- ▶ Com l'heu identificat: què sentíeu, què us passava?

Després, cada parella comparteix la seva reflexió sobre l'emoció que els ha tocat amb la resta. Conjuntament, podem identificar com els personatges del film afronten les emocions que senten i com troben consol.

Per exemple, l'Agnès afronta la seva tristesa escrivint i la Selma canta quan té por. Sirocco, en canvi, opta per estar sol per no desfermar tempestes, però no pot evitar sentir emocions.

És important explicar que, a vegades, no podem triar quines emocions sentim, que no hi ha emocions bones o dolentes, ja que totes són necessàries. Hem d'aprendre a conèixer i identificar les emocions que sentim perquè la seva principal finalitat és informativa. És essencial aprendre a gestionar-les: entendre per què sorgeixen i actuar de la manera més adequada per regular-les i poder estar a gust amb les altres persones i amb nosaltres mateixes.

Per acabar, es proposa cantar conjuntament: inspirant i traient l'aire per la boca, exhalant i emetent el so de la vocal A. Cadascú allarga l'exhalació tant com pot. Tornem a inspirar i en exhalar emetem altra vegada la vocal A d'una manera similar al concert de la Selma. I així successivament, fins que es consideri. L'objectiu és observar què sent cadascú mentre inspira i exhala sonorament. Després cada infant pot compartir com s'ha sentit.



Glossari

Banda sonora

Es tracta de l'espai sonor d'un film, en el qual es recullen tres tipus de pistes de so: les veus, els sorolls d'ambient i la música. Els sons tenen la funció de conferir expressivitat i afegir realisme a les imatges i la música s'encarrega de potenciar-ne l'emotivitat.

El compositor de la banda sonora, Pablo Pico, aconsegueix evocar el vent, un dels elements principals del film, més enllà de l'aspecte visual. És especialment suggerent l'escena del cant de la Selma: la cançó és com una respiració, en dos temps, la inhalació i l'exhalació. En els segons que dura la cançó sembla que el món s'aturi i que tot el públic assistent a l'òpera deixi de respirar.

Flipbook

Un foliscopi (*flipbook*, en anglès) és un llibre animat, un bloc de fulls que conté una sèrie d'imatges que varien mínimament i gradualment d'un full a l'altre, les quals, en passar els fulls ràpidament, simulen un moviment continu. És una forma primitiva d'animació, que juga amb la persistència retinal, com en el cas de les pel·lícules cinematogràfiques.



El vent apareix en tot moment en el film. De fet, l'aventura de la Carme i la Juliette al Regne dels Vents comença quan una ràfega de vent entra per la finestra de casa de l'Agnès i passa les pàgines d'un llibre. La figura de joguina que hi ha dibuixada, que és la connexió entre el món real i l'imaginari, pren vida fotograma a fotograma. En aquesta escena, es recrea subtilment la invenció dels dibuixos animats.

Malenconia

Estat anímic caracteritzat per una tristesa vaga, ombrívola.

Benoît Chieux, el director del film, explica que a *Sirocco* i *el Regne dels Vents* va tendir intencionadament cap a la malenconia. El representant per excel·lència d'aquesta malenconia al film és Sirocco, que infon por als habitants del regne i com que ningú s'acosta a ell, se sent sol i trist. Cal destacar que la indumentària del mag és de colors freds, amb predominança del blau, un color simbòlicament associat a la tristesa.

Què hem après?

Per avaluar què hem après podem jugar a fer crítica cinematogràfica. Coneixeu aquesta professió? Expliquem que són persones que miren moltíssimes pel·lícules i coneixen molt bé la història del cinema. Es dediquen a valorar cada pel·lícula i a explicar (per escrit, o a la ràdio o a diferents mitjans) la seva interpretació i valoració del film: què té de bo, què podria millorar, què ens vol dir, etc. Demanem als infants que cadascú, aixecant la mà, ens expliqui allò que remarcaria de la pel·lícula i el que considera que ha après. Ho anirem apuntant en un paper o mural, que quedarà penjat a l'aula. Es poden veure més pel·lícules i dedicar un "Racó del cinema" on hi hagi totes aquestes opinions conjuntes de les pel·lícules que hem vist.



✓ **DESCOBRIR UNA PEL·LÍCULA D'ANIMACIÓ DE GRAN VALOR ARTÍSTIC QUE PROMOU LA SENSIBILITAT ESTÈTICA.**

✓ **CONNECTAR AMB ESTATS D'ÀNIM O EMOCIONS QUE SOVINT ES PERCEBEN COM A NEGATIVES: LA TRISTESA, LA MALENCONIA, LA SOLITUD QUE PODEN ACOMPANYAR UN PROCÉS DE DOL.**

✓ **PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LES EMOCIONS QUE SENTIM EN MIRAR UNA PEL·LÍCULA I COM LA BANDA SONORA HI JUCA UN PAPER MOLT IMPORTANT.**

✓ **DONAR IMPORTÀNCIA AL GUST PER LA LECTURA I A L'AVORRIMENT COM A ACTIVADOR D'AVENTURES.**

✓ **A VALORAR LA NATURA I ELS SEUS ELEMENTS I A RECONÈIXER EL SEU PODER I LA SEVA IMPREDICTIBILITAT.**

✓ **VISIBILITZAR LA XARXA AFECTIVA D'AMISTATS QUE REPRESENTEN UN SUPORT PER A LA CURA DE LES INFÀNCIES, MÉS ENLLÀ DE LA FAMÍLIA.**

✓ **VALORAR LES RELACIONS D'ESTIMA ENTRE GERMANES I/O GERMANES.**

Per saber-ne més

Diàleg entorn del film

Bàrbara Alca i Adriana Díaz conversen al voltant de *Sirocco* i el Regne dels Vents

La il·lustradora i animadora Bàrbara Alca i la periodista cultural Adriana Díaz comparteixen les sensacions que els ha despertat aquesta tendra i emocionant aventura de les germanes Carne i Juliette, analitzen la relació que les uneix i la manera com les trames i els personatges del film superen la norma. A més, descriuen la increïble creació gràfica a partir de les múltiples referències del món de la il·lustració i de l'animació que hi han sabut trobar... que són moltes!

Totes dues coincideixen en el fet que es tracta d'una pel·lícula per a infants i persones adultes, per a professionals de l'educació i apassionades de l'art i hi han declarat la seva admiració. Escollar la seva anàlisi desperta la nostra!





Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat